

ЈОВАН ГАЈИЋ, НАСТАВНИК ИСТОРИЈЕ У ОСНОВНОЈ ШКОЛИ „ДР ДРАГАН ХЕРЦОГ“, КОЈА ОБРАЗУЈЕ ДЕЦУ НА БОЛНИЧКОМ ЛЕЧЕЊУ

Методика љубави и емпатије

Често помислим како би здраву децу, која посустају пред различитим проблемима, требало довести у болнице – да виде тешко болесне вршњаке које, упркос здравственим тешкоћама, није напустио оптимизам, ведар дух, жеља да се боре и победе болест, да живе као њихови здрави другари... Због тога сам поносан на своје ђаке. Многи наши ученици су учествовали и добијали награде на општинским, градским и републичким такмичењима у конкуренцији својих здравих вршњака, завршили факултете и постали признати стручњаци. А, пре свега, постали су добри људи

Основна школа „Др Драган Херцог“ није налик ниједној другој – једина је образовно-васпитна установа у Србији која се бави образовањем деце на болничком и кућном лечењу. Похађају је сва деца која због здравственог стања – привремено или на дужи период – нису у могућности да похађају своје матичне школе. Ова институција, предвођена посвећеним наставницима, учитељима и дефектолозима, више од пола века има за циљ да своје ученике, било на болничком или кућном лечењу, подучава „на њиховом прагу“, чинећи то у спомен на др Драгана Херцога, који је положио живот у име медицине и хуманости. Здравствени проблеми са којима се ученици сусрећу су разноврсни – малигни тумори, деформитети кичме, постоперативна стања, церебрална парализа, дистрофија мишића, повреде, дијабела, психички проблеми, а у последње две године брину се и о образовању ђака који

та специфична установа – објашњава наставник историје Јован Гајић, са којим смо разговарали о раду ове хумане институције.

Колико дуго радите у Основној школи „Др Драган Херцог“ и шта је утицало на Вас да се одредите за животно позив просветног радника?

– У Основној школи „Др Драган Херцог“, са једним мањим прекидом, радим од септембра 1999. године. У овој школи запослио сам се, такорећи, случајно, најпре као замена, а касније сам добио стални посао. Пре тога нисам ни знао да таква школа постоји. У почетку сам имао дилему и одређени страх око тога како ћу се уклопити у тај, по много чему специфичан, вид рада, како ћу се снаћи у болничким собама које ће ми служити као кабинети, како ћу реаговати када видим тешко болесну децу или ђаке у инвалидским колицима... Али, уз помоћ колега и околине, брзо сам се уклопио и за ове 23

бавим. Све то, као и низ других околности, утицало је да се одредим за позив просветног радника.

Шта, по Вашем мишљењу, чини доброг наставника?

– Можда сам помало субјективан, јер гледам из угла своје школе, али сматрам да један квалитетан и добар наставник пре свега мора да буде хуман човек, који воли децу и има емпатију према њима. Наравно, мора да постоји и ауторитет, који је последњих година, због општег стања у друштву, прилично пољуљан, а када је то неопходно и строга, као и стручност, владање материјом која се предаје, стално усавршавање у струци и ван ње, правилно коришћење педагошке документације... Али све то, колико год било важно, непотпуно је без оног првог фактора – хуманости, љубави према позиву и емпатије према ученицима.

Данас се често говори о инклузији као важној и прогресивној новини у образовању. Колико је захтевно радити са децом укљученом у процес инклузије?

– Рад са децом која имају здравствене проблеме веома је захтеван. Чињеница је да се ради у мањим групама и да немамо проблема са дисциплином као колеге у класичним школама, али су ту други проблеми и искушења. Ради се углавном у комбинованим групама. На пример, у Институту за ментално здравље, где сам ја разредни старшина, често се дешава да у одељењу имамо ученике од петог до осмог разреда са којима се ради истовремено, што није нимало једноставно, посебно због тога што та деца због својих проблема често изостају са наставе у матичним школама пре него што дођу код нас. Ту су и деца која не могу да пишу, невербална су (не говоре), имају лошу моторику, психичке сметње или су због свог здравственог стања прикована за постељу... Рад са таквом децом веома је захтеван и, поред оног већ споменутог главног фактора – љубави – захтева и низ других знања и вештина. Ова деца су углавном веома везана за школу, која је многим од њих једини „прозор у свет“. То посебно важи за наше сталне ученике, који су, по правилу, заинтересовани за наставу и са којима имам лепу сарадњу. Сем тога, рад у мањим групама или индивидуални рад омогућавају наставнику да се прилагоди ученику, али и ученику да разуме и прихвати наставника, а та интеракција на крају даје добре резултате. Осим што учимо, са својим ученицима много времена проводим разговарајући о животним темама и питањима, а покушавам да тако конципирам и наставу – да је што ви-



ше приближим реалном животу. Са децом која воле спорт причам на часовима о историји спорта, са децом која воле уметност и моду гледам клипове из прошлости, с акцентом на оне што их занима, и тако настојим да код њих развијем љубав према предмету, али и критичко мишљење. У раду ми много помаже савремена техника, која заиста пружа обиље могућности, нарочито када наставу држим на даљину.

Колико су Ваши ученици усвојили у савладавању трајива, с обзиром на обиље проблема са којима се свакодневно носе?

– Често помислим како би здраву децу, која су незадовољна својим положајем или посустају пред различитим проблемима, требало довести у болнице – да виде тешко болесне вршњаке које, упркос здравственим тешкоћама, није напустио оптимизам, ведар дух, жеља да се боре и победе болест, да живе као њихови здрави другари... Због тога сам поносан на своје ђаке, посебно на ту тешко болесну децу и са њима ми је, колико ми год било тешко због сазнања са каквим се проблемима сусрећу, некако и најдраже да радим. Многи наши ученици су и поред здравствених проблема – дечје парализе, дистрофије, тешкоћа у говору, изразите слабости... – учествовали и добијали награде на општинским, градским и републичким такмичењима, у конкуренцији својих здравих вршњака, завршили факултете и постали признати стручњаци у различитим професијама. А пре свега, готово сви они, укључујући и децу која после осмог разреда нису настављала школовање, постали су добри људи. С многим од њих, укључујући и оне који су завршили школовање пре двадесетак година, остао сам у контакту, чујемо се телефоном, преко Скајпа, пријатељи смо на Фејсбуку, виђамо се кад

дођу у Београд... И како онда да на њих све не будем поносан?

По чему се Ваш час историје разликује од часа који бисте држали у школској учионици?

– Уз већ споменуте околности, мој час се разликује од часова колега у класичним школама и по условима рада. Ми немамо специјализоване кабинете, осим једног добро опремљеног за рад на даљину. У неким болницама имамо учионице које деле сви наставници, док су нам у другима кабинети болничке собе, трпезарије, лекарске ординације... Теренски рад захтева и вожњу с краја на крај града, обилажење две, а понекад и три болнице или кућне адресе у току једног дана. Све то усложњава наш рад, посебно у време епидемије коронавируса, али, ма колико чудно звучало, и то је једна од дражи нашег посла. Желим да похвалим и управу школе, која је учинила много да нам поправи услове рада и омогући нам да у раду на сваком пункту користимо савремену технику (рачунаре), а имамо и разумевање Министарства просвете, науке и технолошког развоја, града, општине... Нажалост, професија просветног радника није довољно вреднована у нашем друштву и то је осећање са којим се сусреће већина мојих колега. Али, овај позив, с друге стране, пружа велико задовољство, које, чини ми се, не може да се доживи у другим професијама. Рад са децом некако утиче и да човек задржи млад дух и тај неки животни став који имају младе генерације. Зато, да би неко био задовољан овом професијом, мора је пре свега волети и имати неку ширину, хуманост и осећај емпатије за децу. Зато млађим колегама поручујем да, упркос свим тешкоћама и разочарењима, следе своје снове и осећања јер ће на крају, верујем, бити задовољни.

Јелена Комарица

ЈЕДИНСТВЕНА УСТАНОВА

Основна школа „Др Драган Херцог“ основана је одлуком Матичне комисије Скупштине града Београда 1969. године. Садашњи назив „Др Драган Херцог“ носи од 1971. године, а име је добила по др Драгану Херцогу, младом лекару, хуманисти, који је изгубио живот 1968. године у Бијафри, где је боравио у мисији Црвеног крста, помажући тамошњем становништву које се нашло у вихору грађанског рата. Од 1972. године школа се налази у садашњим просторијама у Улици војводе Миленка број 33, али на тој локацији налазе се само зборница, библиотека, управа школе и један мањи кабинет у којем се изводи настава на даљину. – „Сталне“ ученике (децу са преводницом) углавном имамо у кућној настави, одељењима на даљину, Институту за рехабилитацију „Др Мирослав Зотовић“, Специјалној болници за дечју парализу и развојну неурологију, Институту за онкологију, прихватилишту у Звечанској, али и у другим болницама. У школи заједно раде професори разредне наставе (учитељи и дефектолози) и професори предметне наставе (наставници), тако да је по свом начину рада, организацији и структури запослених ОШ „Др Драган Херцог“ јединствена у Србији – истиче наставник историје Јован Гајић.

се болнички лече од короне. Због своје специфичне организације, услова рада и ученика које образује, у ОШ „Др Драган Херцог“ планирају да покрену иницијативу да ова установа добије статус „уникат школе“ и надају се да ће у томе добити подршку надлежних.

– Радимо у дванаест београдских болница, које представљају „пунктове“ наше школе, у оквиру кућне наставе, као и у два одељења на даљину (са овим видом наставе почели смо пре десетак година, а њиме су углавном обухваћена деца из унутрашњости или на лечењу у иностранству, која због веома озбиљних здравствених проблема нису у могућности да иду у матичне школе). Кроз школу годишње прође око хиљаду ученика, од којих са неким радимо само два до три дана, док бораве у некој од болница, а неки у нашој школи остану и свих осам разреда, тако да смо по свему једна заис-

године, без обзира на све проблеме и искушења, ниједном се нисам покајао што сам део тог колектива за који ми у шали кажемо да га нема на целом свету.

На моју одлуку да се одредим за позив просветног радника утицало је више фактора. Делимично су за то заслужни и гени, јер ми је покојна мајка такође била просветни радник. Тај позив сам заволео и у основној и средњој школи – завршио сам ОШ „Жарко Зрењанин“ (данас ОШ „Краљ Александар први“) на Новом Београду и Трећу економску школу „Нада Димић“ у Земуну – где сам срео много дивних просветних радника, које ћу памтити целог живота. Осим тога, завршио сам такав факултет – Филозофски – група за историју, где се већина дипломаца која остане у струци одређује за позив просветног радника. Поред просвете, имам још једну велику љубав – новинарство – којим се и данас повремено